

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Štev. 190. Leto XII.

Maribor, torek 23. avgusta 1938

Cena 1 din

Reševanje madžarskega problema

Na konferenci male antante na Bledu se rešuje zadnje še nerešeno podonavsko vprašanje: sporazum z Madžarsko

PODALJŠANJE KONFERENCE

BLED, 23. avgusta. Konferenca zunanjih ministrov držav male antante se je včeraj dopoldne in popoldne nadaljevala, prekinjena le po banketih na Bledu in v Bohinju ter sprejemih. Pričakovanje, da bo konferenca že včeraj popoldne zaključena z objavo uradnega poročila, se ni uresničila. Konferenca je bila podaljšana in bo zaključena šele danes. Povod za podaljšanje je dala razprava o madžarskih vprašanjih, ki tvorijo najvažnejši del sedanje konference zunan. ministrov držav male antante.

MADŽARSKI REVIZIONIZEM.

Mala antanta je bila pred 16 leti ustanovljena v glavnem zaradi skupne obrambe interesov Jugoslavije, Romunije in Češkoslovaške pred Madžarsko. Trianonska mirovna pogodba je razdelila bivšo Ogrsko po narodnostnem načelu v pet delov: Slovaško je prisodila Češkoslovaški, Transilvanijo z vzhodnim delom Banata Romuniji, Vojvodino, Medmurje in Prekmurje Jugoslaviji, Gradiščansko po plebiscitu bivši Avstriji, iz madžarskega ozemlja, ki je ostalo od te delitve, je pa ustanovila svobodno Madžarsko. Dasi je bilo s tem zadoščeno pravičnosti in načelu samoodločbe narodov, se v Budimpešti s tem niso hoteli sprijazniti. Nikakor se niso mogli vživeti v dejstvo, da je za vselej konec madžarskega gospodstva nad Slovaki, Podkarpatskimi Rusi, Romuni, Srbi, Hrvati, Slovenci in Nemci in nasilnega pomadžarjevanja teh narodov. Madžarski revizionizem, ki je zahteval obnovitev madžarskega globusa je skupaj z legitimizmom trajno ogražal mir v Podonavju.

NAMEN MALE ANTANTE.

Proti temu revizionizmu in legitimizmu Madžarske je bila ustanovljena mala antanta, ki je nastopala več let skupno in enotno tudi glede drugih mednarodno-političnih vprašanj. Vendar pakt Jugoslavije, Romunije in Češkoslovaške formalno nikoli ni vezal v drugih vprašanjih kakor glede revizionizma in legitimizma, to se pravi Madžarske in Habsburžanov. Samo nasproti Madžarski so se države male antante tudi obvezale skupno braniti nedotakljivost svojih državnih meja. Prizadevanja posameznih članic male antante, da bi zveza prevzela garancijo tudi za druge njihove meje, niso nikoli uspela. Tako Romunija in Jugoslavija nista dolžni braniti Češkoslovaško na nemški meji, Češkoslovaška in Jugoslavija ne Romunije na sovjetski meji in Češkoslovaška in Romunija ne Jugoslavije drugod kakor na meji od Subotice do Hodoša.

TEMELJITE SPREMENBE POLOŽAJA

Revizionizem in legitimizem sta tvorila dolga leta stalno mednarodno napetost v Podonavju. S prikjučitvijo Avstrije k Nemčiji je legitimizem na mah odpadel in ostal je le še revizionizem. Toda Madžarska je s tem spoznala, da se je njen položaj, zlasti po zbliznanju med Jugoslavijo in Italijo kot glavno madžarsko zaveznico temeljito spremenil in da ni za uresničenje revizionizma brez vojne prav nobenega upanja več, a da so tudi izgledi za kako novo vojno, ki bi uresničila njihove imperialistične cilje, vsake dan manjši. Močno je vplival na spremembo madžarskega razpoloženja tudi razvoj bolgarske zunanje politike, ki je sklenila z Jugoslavijo pogodbo o večnem prijateljstvu, z ostalimi sosedi

pa sporazum in opustila svoj revizionizem.

MADŽARSKÉ POUNDBE.

Tako je ostala Madžarska zadnja in edina država v Podonavju ter v Evropi sploh, ki svojih odnošajev s svojimi sosedi še ni uredila in ki je formalno tudi še edina podvržena odredbam mirovnih pogodb, da ne sme imeti redne vojske, da se ne sme oborožiti in ne utrditi. Ta položaj ustvarja Madžarski mnogo neprilik, a moti tudi odnošaje držav male antante z Madžarsko. Zato je ponudila Madžarska že prej pogajanja za ureditev medsebojnih odnošajev posameznim državam male antante, zlasti Jugoslaviji, se z malo antanto kot enoto še vedno ni hotel pogajati. Do najnovejšega izjava ji je pomagala šele Italija, ki je pripravila potom Jugoslavije pogajanja tudi še z Romunijo in Češkoslovaško. Italiji nalagajo namreč njeni interesi na Sredozemlju in nasproti Nemčiji, da varuje mir in svoj politični vpliv v celotnem srednjem Podonavju.

STALIŠČE BUDIMPEŠTE.

Madžarska je ta način rešitve problema sicer sprejela, vztrajala pa do konca na stališču, da se mora sporazum z državami male antante skleniti ločeno, t. j. z vsako državo posebej. Ta sporazum naj bi obsegal: 1. priznanje držav male antante Madžarski, da se sme svobodno oboroževati tudi javno (tajno se je itak že doslej), 2. ureditev položaja madžarskih narodnih manjšin v državah male antante, in 3. zagotovilo Madžarske državam male antante, da eventualnih sporov ne bo nikoli skušala reševati z orož-

jem. To zadnje zahtevo so stavile Madžarski države male antante.

SKLEP BLEJSKE KONFERENCE

Naloga sedanje konference na Bledu je bila, da sklenejo države male antante, ali pristanejo na stališče Madžarske, po katerem naj se rešijo ta tri vprašanja ločeno, z vsako državo posebej, ali naj vztrajajo pri svoji dosednji praksi, ki jo določa tudi statut male zveze, da je mogoč z Madžarsko le kolektiven sporazum. To je bilo v nedeljo na Bledu glavno vprašanje. Zunanji ministri so se končno sporazumeli za kompromis med madžarskim stališčem in načelom male antante. Po tem kompromisu se sklenejo z Madžarsko sicer ločene, dvostranske (bilateralne) pogodbe, toda besedilo mora biti v vseh enako. Ta sklep je bil sporočen beograjskemu madžarskemu poslaniku, ki ga je oddal v Budimpešto. Ker pa sta tako madžarski ministrski predsednik Imredy kakor zunanji minister Kanya s Horthyjem na obisku v Nemčiji, je morala Budimpešta poslati blejsko ponudbo za njima v Kiel. To je postopek podaljšalo in blejska konferenca se ni mogla zaključiti že včeraj, kakor bi se po programu morala.

POSLEDICE SPORAZUMA.

V trenutku tega poročila javnosti še ni znan madžarski odgovor. Ako je Madžarska predlog z Bleda sprejela, bo sporazum z njo naglo dosežen in iz Podonavja bo izginilo vprašanje, ki je dolgo let vznemirjalo Evropo. Z rešitvijo tega vprašanja pa bo tudi mala antanta završila svojo glavno nalogo, zaradi katere je bila v prvi vrsti ustanovljena.

Japonske ponudbe velesilam

JAPONSKA JE ZARADI KOČLJIVEGA POLOŽAJA NA KITAJSKEM IN DOMA PRIPRAVLJENA NA KONCESIJE VELESILAM.

TOKIO, 23. avgusta. „United Press“ poroča: Vsi japonski listi pišejo, da se pripravljajo popolna sprememba japonske zunanje politike. To spremembo uvaja novi zunanji minister general Ugaki, ki se hoče v nasprotju s svojim prednikom Hiroto prijateljsko sporazumeti z velesilami radi zaščite njihovih interesov na Kitajskem. Za protiuslugo pa zahteva Ugaki, da velesile prepuste Kitajsko njeni usodi in je ne podpirajo več ne moralno ne materialno. Zlasti se Ugaki trudi, da bi dosegel popoln sporazum z Anglijo, kateri ponuja baje celo razdelitev trgovskih interesnih sfer na Kitajskem. Kakor se zdi, v Londonu za te japonske ponudbe niso nesprijemljivi. To

dokazuje tudi dejstvo, da je Anglija zadnje prošnje kitajske vlade za posojilo brez nadaljnega odklonila.

LONDON, 23. avgusta. Sprememba japonske politike nasproti velesilam vzbuja tu precejšnjo pažnjo. Nekateri listi pravijo, da se je Japonska odločila za ta korak zato, ker postaja njen vojaški položaj na Kitajskem vsak dan slabši in tudi njen gospodarski položaj doma ni zavdanja vreden. Zaradi dolgega trajanja vojaške akcije na Kitajskem, velikih žrtev in pomanjkanja širokih množic nezadovoljstva japonskega ljudstva trajno narašča. Vsak večji japonski poraz bi utegnil povzročiti celo krvavo revolucijo.

Francija pred novo vladno krizo

PARIZ, 23. avgusta. Francoska vlada je bila včeraj rekonstruirana, ker sta republikanska socialisti, minister za javna dela Frossard in minister za delo Ramadier radi nesoglasij v vladi odstopila. Na njuno mesto sta prišla poslanca iste stranke De Monzie in Pomeret. V tukajšnjih političnih krogih se živo obravnava vprašanje, ali bo mogel Daladier še dolgo ostati na čelu vlade. Levičarji trdijo, da bi se iz njegovega zadnjega govora utegnili sklepati, da se pripravlja na umik. Ljudska fronta, ki tvori podlago vlade, meni, da se je Daladier prenačil, ko se je približal centru. Padec Daladierjeve vlade bi povzročil ostre boje med ljudsko fronto in desnico.

PARIZ, 23. avgusta. Zaradi nedeljskega Daladierjevega govora zahteva tajnik komunističnega parlamentarnega kluba takojšnje sklicanje seje levičarskih frakcij. Seja bo najbrže jutri in bodo na njej razpravljali o nastalem političnem položaju.

PARIZ, 23. avgusta. Socialistična vlada na skupina je sklicala za petek sejo. Leon Blum predlaga, da bi se po tej seji vršila skupna seja vseh levičarskih skupin.

TIROLCI SE PRESELE?

LONDON, 23. avgusta. Tukajšnji listi poročajo, da se vrše med Nemčijo in Italijo pogajanja za preselitev južnotirolskih Nemcev iz Italije v bivše Avstrijo.

Borza. Curih 23. avg. Devize: Beograd 10, Pariz 11.93, London 21.3025, Newyork 436.50, Milano 22.97, Berlin 174.90, Dunaj 33, Praga 15.075.

Zapiski

Evropska svoboda

Danes je v Evropi manj svobode kakor kdajkoli prej v poslednjih tisoč letih. Anthony Eden.

Zadnje upanje sveta

»Toda v splošnem ima svet še eno upanje: Čim preje nastopi zopet ledena doba, tem bolje za nas in za vse.« — G. B. Shaw v svoji zadnji igri »Ženeva«.

Svarilo in opomin Evropi

»New York Times« piše, da sta bila govor prezidenta Roosevelta in govor državnega tajnika Hulla svarilo »narodom-napadalcem«. Ta dva govora sta bila opomin, da se bodo Amerikanci pri vsakem konfliktu in pri vsaki brutalnosti, pri vsakem preganjanju ali kršenju zakonov, v vseh situacijah, v katerih bi se diktature združile proti deželam, ki so opravičeno v silobranu, kakor tudi v vseh slučajih napadov na demokracijo, postavili na stran napadenih. Interesi Združenih držav gredo čez njihove meje in imajo važne vzroke za to, da se respektirajo internacionalni zakoni ter da se ohrani demokratski režim tam, kjer že obstoja.

Pomen malih držav v mednarodni politiki

Nizozemski zunanji minister J. A. N. Patin je dal za švedski tisk izjavo, iz katere posnemamo:

»Svet potrebuje danes boljšega razumevanja med različnimi narodi. Majhni narodi imajo pred velikimi to prednost, da se ne pojavlja proti njim nezaupanje zaradi ekspanzivnih teženj in da niso sumljivi zaradi političnih intrig, s katerimi bi hoteli povečati svojo moč. Stremijo bolj ko veliki narodi za tem, da utemeljujejo svojo politiko na osnovah, ki omogoča zaupanje med narodi. Severne države imajo le eno željo: mir. Ni pa dovolj, če si mir samo želimo. Mi moramo mir ustvariti. Moramo biti združeni ne v skupnem strahu, marveč v skupnem ključu, s katerim bi pomirili narode med seboj. Potrebujemo velikih državnikov, značajnih ljudi z osebnim pogumom, brez vsake samoljubne častiteljnosti in strahu pred ljudmi. Svet potrebuje danes državnikov in državljanov, ki imajo osebni pogum.«

Predpravice Nemcev v — Pragi

V Pragi je 70.558 ljudsko in meščansko šolskih učencev, ki so razdeljeni na 1.754 šolskih razredov ter 1.662 nemških učencev, ki so razdeljeni na 64 razredov. Na en češki razred pride torej 40 otrok, na en nemški razred pa samo 25 otrok. Od 39 državnih srednjih šol imajo Nemci v Pragi 5 šol, torej dobro osmino, čeprav predstavljajo Nemci le dvajseti del praškega prebivalstva. Praga šteje namreč 848.823 prebivalcev in od teh je Nemcev le 41.701 ali 5% dočim je 93.6% Čehov oziroma Slovakov.

Kompanija s sto generali

»Edinost« piše pod tem naslovom sledeče misli: Čudno bi bilo vojskovanje, če bi se sredi najhujšega boja prikazala kompanija, ki bi imela sto generalov. To bi bila pač posebna modrost, vsak general bi imel svoje mnenje, eden bi hotel v napad, drugi bi poveljeval kritje, tretji umik... Taka kompanija bi bila že vnaprej obsojena na smrt. (Naš) narod pa vendar ima sto in sto generalov, tak majhen narod, kakor je slovenski, ki bi moral biti še posebno složen. Naši generali pa vsak v svojo stran. Sto generalov, sto vajeti. Narod je pa vprezna živina. Da, sto generalov je poguba za kompanijo. Vsekakor je najmanj tri četrtine teh narodnih voditeljev preveč, šli naj bi med navadne vojake, potem bi bilo veliko, veliko bolje.

Maribor, 23. VIII. 1938.

Svoboda je predpogoj vsakemu zdravemu življenju. Če jemljemo rastlini prostor za svobodno rast ali če zapremo žuželki žival v kletko, bo posledica tega postopno hiranje in degeneracija naslednjih rodov. Človeku, ki je na vrhu življenske lestve, je pa potrebna svoboda v višjem smislu. Svoboda, ki ustreza njegovi umski ekspanzivnosti, toda svoboda, ki se ji pridružuje odgovornost pred kolektivom. Tako svoboda daje človeku in tako odgovornost od njega terja demokracija, v kateri je tudi oblast odgovorna kolektivu. To svobodo mu jemlje avtoritarni režim, a kdor ni svoboden, tudi nima odgovornosti (zato »od vratna slepota množice« — kakor se izraža ita. učenjak G. Perticone — v takem družbenem sistemu ni prav nič prepenetljiv pojav: saj nismo odgovorni!), oblast sama pa ni odgovorna nikomur.

Popolnoma jasno je, da se avtoritarni in totalitarni princip ne da združiti s principom osebne svobode in s principom svobode združevanja po različnih svetovnonazorskih in političnih interesih in da se spremeni odgovornost posameznika pred kolektivom v odgovornost pred vodjo. Merodajna ni več socialna nujnost kot merilo, temveč subjektivno merilo vodje. V skladu s tem na glavo postavljenim pojmovanjem odgovornosti istovetijo ideologiji avtoritarnega družbenega sistema v raznih varijantah svoboda z anarhijo. Neko splošno veljavno definicijo »svobode« dosledno ignorirajo, zato pa vzamejo kot objekt svojega opazovanja in kot izhodišče svoje argumentacije edinole pojave razkrajajočega se ekonomskega liberalizma. Iz te miselne napake, namreč iz istovetenja ekonomskega liberalizma, ki je le začetna oblika demokracije, z demokracijo sploh, iz istovetenja zlorab »svobode« v fazi razpadanja neke družbene oblike s svobodo sploh, je nastala vsa njihova sofisticirana teorija naperjena proti svobodi.

Tako na pr. vprašuje rimski ideolog avtoritarnega sistema F. Orestano: Da ali ne: ali je združljivo s kakršnimkoli političnim sistemom, ki je zgrajen na odgovornosti oblasti v vseh njenih stopnjah, da edino le posameznik izvršuje svojo oblast brez odgovornosti? Z drugimi besedami: kako neki ima posameznik svobodo odločanja (na pr. pri volitvah), posamezniki, če je oblast nima? V tem je ravno smisel demokracije, da je oblast le izvršilni organ, odgovoren ljudstvu in ne obratno. Toda tega F. Orestano ne ve ali noče vedeti. Zato on tudi ne vidi, da v demokraciji ni posameznik »neodgovoren«, pač pa svoboden v opredeljevanju in odgovoren kolektivu, ki mu je oblast izvršilni organ.

To na glavo postavljeno avtoritativno pojmovanje odgovornosti nujno izključuje vsako svobodo in uprav taka logika lahko naredi iz svobode anarhijo in zločinstvo, iz svobodnega posameznika neodgovornega diktatorja in iz množice druhal.

Diskutirati o svobodi z ljudmi, ki je ne poznajo in je nočejo priznati, je težko, ne da bi se zapletli v labirint sofizmov. Definicija: svoboda obstoji v gospodarstvu nad prirodo in nad samim seboj, v gospodarstvu, ki sloni na spoznavanju naravne nujnosti — ta definicija za ideologe Orestanovega kova že zaradi njenega avtorja ni sprejemljiva, ostala bi pa verjetno tudi brez ozira na to nerazumljiva.

Svoboda je nekaj, o čemer za normalnega civiliziranega ali neciviliziranega človeka ni treba sploh diskutirati. Pridružujemo se besedam francoskega učenjaka J. Barthélemy-a: »Svoboda se ne dokazuje«. (»La liberté ne se démontre pas.«)

Svoboda nam je izhodišče in cilj. a.

Obramba proti slinavki

Nadzorno oblastvo je odredilo, da se v Mariboru opusti živinski sejem in se s tem prepreči nevarnost širjenja slinavke. Preiskava je ugotovila, da se bolezen iz Bohove ni dalje razširila. Če bodo živinorejci upoštevali navodila za obrambo, se slinavka pri nas ne bo razširila.

Dunajska vremenska napoved za jutri: Spremenljivo oblačno; toplotne razmere se bistveno ne bodo spremenile.

Nova napetost na zahodu

FRANCOV ODGOVOR IN POSTOPANJE ITALIJE VZBUJA V LONDONU IN PARIZU NAJVEČJI ODPOR.

LONDON, 23. avgusta. Odgovor burgoške vlade ni zadovoljil ne v Londonu ne v Parizu. Dočim so uradni vladni organi sicer rezervirani a ne prikrivajo nezadovoljstva, piše ostali londonski tisk zelo ostro proti generalu Francu. Povsod prevladuje enotno prepričanje, da je nemogoče ustreči burgoški zahtevi, da se najprej prizna nacionalistični vladi pravica vojskujoče se stranke in šele nato najde sporazum za odstranitev prostovoljcev. Anglija in Francija tega nikoli ne bosta storili. Prav tako je nesprejemljiv burgoški predlog, naj bi se odstranjevali prostovoljci po pariteti, kajti na Francovi strani je najmanj trikrat več tujcev, kakor jih je na republikanski. Španski problem se bliža zaradi tega no-

vi krizi in napetosti.

LONDON, 23. avgusta. Na angleški protest v Rimu radi vesti o odpošiljavi 18.000 novih italijanskih prostovoljcev v Španijo, je odgovorila Italija tako, da več ali manj odkrito priznava, da podpira generala Franca in ga namerava tudi v bodoče podpirati. To in Francov odgovor pomeni izigravanje in poniževanje Anglije ter Francije. Na ta način ni mogoč sploh noben resen sporazum. Listi naglašajo, da postaja letos sklenjeni sporazum med Anglijo in Italijo vsak dan bolj mrtev. V Parizu pa zahtevajo že očitno, naj se meja na Pirenejskih zopet odpre in podpre republikanska vlada. Dosedanjega izigravanja mora biti konec.

Nemčija je pričela popuščati

LORD RUNCIMAN PRIPRAVLJA SPOMENICO IN POSREDOVALNI NAČRT. V LONDONU MENIJO, DA BO SPORAZUM DOSEŽEN.

PRAGA, 23. avgusta. Lord Runciman je kakor navadno preživel tudi zadnjo nedeljo na deželi, člani njegovega spremstva Ashton-Gwatkin, Stopford in Henderson so pa bili v Libercu, kjer jim je priredila sudetskonemška stranka zelo pompozno sprejem. Vsi so se vrnili včeraj v Prago. Konrad Henlein, ki je bil v Nemčiji, kjer se je sestel s Hitlerjem in mu poročal o svojem razgovoru z lordom Runcimanom, se je tudi že vrnil na Češkoslovaško. Kakor se izve, pripravljala lord Runciman s svojimi sodelavci posebno spomenico, ki jo bo najbrže še ta teden izročil vladi in Nemcem. Prav tako nadaljuje tudi sestavljanje načrta za notranjo preureditev češkoslovaške republike, ki naj bi tvorila njegov posredovalni in kompromisni predlog. Runciman še vedno veruje v uspeh svoje misije, v primeru nepremostljivih zaprek bo pa posegla vmes tudi diplomacija veslesil.

PRAGA, 23. avgusta. Spomenica, ki jo pripravljala lord Runciman in ki bo predložena vladi in Nemcem, ne bo vsebovala še nobenih predlogov ali načrtov, am-

pak bo ugotovila le dosedanj potek in položaj pogajanj. Načrt bo predložen še pozneje.

PRAGA, 23. avgusta. Včeraj je bila v Marijanskih Laznih konferenca nemških osebnosti, ki razpravljajo z delegati praške vlade. Konferenci je predsedoval Konrad Henlein. Od srede do prihodnjega ponedeljka bo Henlein potoval po raznih nemških volilnih okrajih.

LONDON, 23. avgusta. Tukajšnja javnost presoja razvoj položaja okoli Češko slovaške mnogo bolj optimistično, kakor prej. Listi naglašajo, da so odločno izjave Anglije, Francije in Amerike silno vplivale na Nemčijo, ki je spoznala, da bi imela v primeru zapletljajev proti sebi kompaktno ves demokratični zahod. Zato je tudi opustila svoj načrt o vojaških vajah do oktobra in sklenila, da jih zaključijo že prve dni septembra. Vse to daje upanje, da bo v češkoslovaškem vprašanju popustila in da bo Runcimanova misija nazadnje le uspela. Vendar v prihodnih dneh še ne smemo pričakovati nobenih važnih odločitev.

Horthyjevo bivanje v Nemčiji

KRST KRIŽARKE »PRINZ EUGEN« V KIELU. OBISK IMA VAŽNO POLITIČNO OZADJE.

KIEL, 23. avgusta. Madžarski državni upravitelj Horthy je prispel včeraj dopoldne v Kiel, kjer so ga čakali Hitler, Göring, Göbbels, generali Brauchitsch, Milch itd. Sprejem je bil velikanski in je Nemčija ob tej priliki pokazala madžarskim gostom vso svojo veličino. Po prihodu se je odpeljal Horthy z ženo in spremstvom v ladjedelnico, kjer je gospa Horthyjeva kumovala novi nemški križarki »Prinz Eugen«. To je bilo tudi ime ladji bivše avstro-ogrske bojne morna-

rice, na kateri je poveljeval Horthy še kot avstrijski admiral. S tem je hotela Nemčija pokazati tudi na zunaj svojo povezanost z Madžarsko, Horthyjev obisk naj bi bil po uradni zahtevi le osebnega in gospodarskega pomena, v resnici pa kažejo vsi znaki, da so v ozadju veliki politični načrti. Nemčija hoče privezati Madžarsko popolnoma nase in jo angažirati za namene, ki jih ima v Podonavju. Tako presojajo ta obisk tudi v raznih evropskih prestolnicah.

ZASTOJ NA ŠPANSKIH BOJIŠČIH.

PARIZ, 23. avgusta. Na španskih bojiščih je nastopil zastoj operacij. Republikancem se je popolnoma posrečilo zaustaviti nacionalistično ofenzivo na estramadurski fronti in ob Ebru. Ob Ebru so obdržali republikanci vse položaje in se pripravljajo na veliko protiofenzivo.

PRAGA ZANIKA.

PRAGA, 23. avgusta. Uradno se zanikajo vesti, po katerih naj bi bila sudetskonemška stranka poklicala svoje rediteljske čete k orožnim vajam na severnem Češkem.

Izjava dr. Kukovca

Resnica je, kar je poročal »Slovenec«, da sem jaz bil v Beogradu, ko se je vršila konferenca srbskih strank združene opozicije v Beogradu 14. avgusta, na kateri je govoril dr. Maček in je bila sprejeta resolucija.

Konferenca pa ni bila vse. Ker se je v Mariboru istočasno imela vršiti proslava 20-letnice Jugoslavije, sem jaz bil prijavitel odboru svojo udeležbo v svojstvu predsednika Jugoslovansko-češkoslovaške in Jugoslovansko-bolgarske lige. V Beograd sem se odločil iti šele, ko je ta proslava bila preključena. Razume se, da sem šel v Beograd le v tem, kar je javnosti o meni

znano, najbolj zato, da izrazim simpatije svojemu idealu: bratstvu Srbov in Hrvatov, ker o bratstvu Slovencev sploh ni vprašanja.

Nikogar nisem zastopal, bil pa sem tam. Izročil sem kovčeg z mojo vizitko za hotel Petrograd prvemu uslužnemu postreščku in sem tudi že korakal vsem nepoznan v vrsti opozicijskih šumadinskih kmetov v svetosavsko ulico, kjer je stal na balkonu Veljkovičeve hiše dr. Maček z Ljubo Davidovičem, Aco Stanojevičem in Joco Jovanovičem. Tam sem čestital, da je bil dr. Maček tako lepo sprejet. Božidar Marković, član vodstva demokratske stranke, pa mi je zatrdil, da v Beogradu še nihče ni bil tako sprejet kakor dr. Maček.

To je meni zadostovalo. Drugega dne na konferenci, s katero sem bil v tesnih stikih, so imeli poleg edinega govornika dr. Mačka besedo samo Srbi. Slovenci, ki predstavljajo večino, tu niso želeli biti navzoči, mi, ki smo manjšina, smo dovolj storili, da smo prišli izraziti simpatije za najvišjo sodobno misel: pomirjenje med Hrvati in Srbi.

Mislím, da v informacijo javnosti to zadostuje.

Dr. V. Kukovec.

Matjažev shod na Peci

Ob 20-letnici Jugoslavije.

Zopet so zagoreli kresovi na Peci. Gora Matjaževa je zabllestela v sončnem slavlju 20-letnice Jugoslavije. Podpeška podružnica SPD v Mežici je določila za nedeljo 21. t. m. svoj veliki dan, da ga praznuje vsaj v nemolehni višavah ob trdnih in neomejenih mejnikih državne meje. Ze v soboto zvečer je prispela k Uletovi koči večja množica domačih in mariborskih planincev, ki so zaneli Matjažev kres na sedlu pod Kordeževo glavo, ki je plamtel pod zvezdnato nebo in svetil bratom tokraj in onkraj. Ob zaromeh, petju in kolu je odmevala narodna pesem v vse doline okrog Pece.

V nedeljo zjutraj je v planinski zori hitelo ljudstvo po vseh stezah navzgor: iz Črne, Mežice, Tople, Koprivnega, Prevalj, Dravograda, Maribora. Dvesto zvestih Matjaževih vojščakov. Ljubko je vabil zvonček Ciril-Metodove kapele kraj koč na strmi pečini. Zbajemu ljudstvu je opravil zahvalno mašno daritev dobrovoljni mežiški kaplan čg. Anton Poštele, ki je za to priliko izrekel planinskim vernikom tople evangeljske besede. Po službi božji se je sešla planinska »skupščina« pred samim kraljem Matjažem, ki bedi in čuje v svoji votlini. Načelnik domače podružnice SPD je otvoril ta shod in je v zanosnem govoru povelečal pomen 20-letnice Jugoslavije ob meji, se pri tem spomnil pok. viteškega kralja Aleksandra in vseh onih domačih bojnikov, ki so padli na braniku te meje. Po enominutem molku pa je klical k novemu življenju, k novim podvigom za boljše čase. Ves zbor je vzklikal kralju Petru II., Jugoslaviji in narodu ter odpel »Hej Slovani«.

Za mariborske planince je v imenu SPD Maribor zapel sončno pozdravno pesem g. Ludvik Zoruf, ki je kresal šaljive verze kot srčne rakete vsem domačinom: Jazbinšku, Lesičniku, Guttenbergerju, Končniku, Vončini, Zihertlu, graničarjem in njihovem vodniku itd., da se je razgibala vsa »skupščina« in je vrisk odmeval do Kordeževe glave. V smehu je resnica. Matjaža bomo budili podnevi in nič več ponoči. In zapeli so Mežičani, Crnjani, Koprivčani, Mariborci, kmetje, delavci, uradniki, vsi skupaj. Vsi so na braniku 20-letnice Jugoslavije. Trdna Peca — varna domovina!

Drobne vesti

Nevhte so uničile tri domačije. Zadnje hude ure, ki so divjale nad mariborsko okolico so zažgale hišo, hleve in gospodarska poslopja s stroji in živino vred Šoštariju Francu, železničarju in posestniku v Starem Logu pri Pragerskem; dalje Gradcu Janezu v Leskovcih, občina Crešnjevec pri Pragerskem in Soršaku Karlu enako iz Leskovca pri Pragerskem. Šostar ima 30.000 din škode, Gradec 50.000 din in Soršak 40.000 din. Zavarovani so bili vsi, le da je zavarovalnina povsod manjša od škode. Človeških žrtev ni bilo.

* Moderne kuhinjske ure od Din 85.— naprej, tudi na obroke brez povišanja cen. M. Ilger-jev sin, juvelir, Gosposka ul. 15.

Cigani so vlamljali v prazne viničarije. V Rizmanovem gozdu v Vukomarju so se utaborili cigani. V noči od 19.—20. avgusta so se odpravili v prazne zidavnice po Vinskem vrhu, občina Sv. Miklavž pri Ormožu. Najprej so vlomili v hišo Herg Inge iz Ormoža, kjer so pa napravili več škode, kakor so odnesli. Vlomili so nadalje v hišo Škerjanca Ivana, posestnika v Središču ter mu odnesli nekaj perila, posteljnine in špecerije v vrednosti do 400 din. Hoteli so še vlomiti v zidavnico dr. Vargazona v Vinskem vrhu, a jih je preprečil pes. Na pohodu so sodelovali trije Križi: Josip, Milan in Marko ter dva Kovačiča: Djuro in Milan. Zadržani prijeli ter je fant vlome priznal. Ostali cigani pa so iz taborišča pobegnili. Orožništvo jih zasleduje.

Darujte za azilni sklad PTL!

Novice

Hiperprodukcija profesorjev in učiteljev

V Sloveniji čaka okoli 200 profesojskih in 500 učiteljskih kandidatov na odgovarjajočo zaposlitev. V obrambo svojih interesov so si že pred leti ustanovili svoje organizacije. 27. decembra 1937 so izdali skupno spomenico, ki jo je podpisalo poleg odgovarjajočih matičnih organizacij še 23 vodečih osebnosti ter 50 korporacij in organizacij. Februarja 1938 so izdali brošuro »Naše šolstvo in brezposelnost učiteljski in profesojski kandidati«. V spomenici in brošuri opisujejo svoj brezupni položaj in jasno prikazujejo možen izhod. Večina teh 700 brezposelnih mladih ljudi je slabo situiranih in žive bedno življenje, tista peščica pa, ki je našla vsaj majhen zaslužek, se ubada z delom, ki ne odgovarja njihovemu poklicu in ki jim ne nudi vredne eksistence.

Kakor so tudi v spomenici, brošuri in številnih člankih jasno prikazali svoj problem, s statističnim materialom ovrgli vse fraze, ki postavljajo ta problem v ozadje ter jasno pokazali pot njegove rešitve — do danes še ni bilo ukrepa, ki bi olajšal njihov položaj. Še več: še vedno se sliši otipljivo nesmiselni izgovor, češ, da pač trpimo na hiperprodukciji učnih moči. To so prizadeti sicer že sami jasno ovrgli s svojimi statistikami, vendar pa hočemo tu še po drugi poti prikazati, da hiperprodukcije ni — ampak, da so vzroki drugod — in da so odpravljivi.

Gre za osnovno vprašanje uspešnega šolskega dela. Internacionalna znanstvena pedagoška dognanja pravijo, da ni mogoče uspešno šolsko delo v razredih (oz. oddelkih), ki presegajo število tridesetih učencev. Pri nas pa odpade na srednješolski oddelček čez 41, na enega učitelja oz. učiteljico ljudske šole pa nad 42 učencev (in to na koncu šolskega leta, ko se je število učencev zaradi boleznih in drugih vzrokov tekem leta nekoliko zmanjšalo). Če bi se na srednjih šolah hoteli držati te norme 30 učencev, bi se število profesorjev že zaradi tega moralo povečati za 170 ljudi (vštete so državne in samoupravne gimnazije). O

brezposelnosti profesojskih kandidatov bi torej ne moglo biti več govora. Ta številka pa istočasno pove, da je produkcija prof. kandidatov povsem v skladu z našimi potrebami.

Za ljudske šole pa je že norma 30 učencev (posebno še za elementarne razrede) visoka. Pa ostanimo pri njej, da ne bodo naši podatki preveč osupnili. Če bi ljudskošolski oddelki naj imeli povprečno po 30 učencev, bi bilo treba 1675 novih učiteljev in učiteljic. To potrebo bi sedaj lahko krili le s 30%. V učiteljski produkciji lahko torej odgovorimo, da še dolgo ne zadošča ljudskim potrebam.

Vzroki sramotnega pojava brezposelnosti profesojskih in učiteljskih kandidatov torej niso v »nadprodukciji«, ampak v nemogočem šolstvu, ki ne zadošča svojemu namenu na zadovoljiv način. Manjka šol, manjka oddelkov.

Tu je treba iskati korenin socialnemu zlu, da sedemsto mladih ljudi, ki so voljni dati ljudski vzgoji in izobrazbi svoje moči, ne more aktualizirati svojega poslanstva.

Naše šolstvo je treba dvigniti na potreban odgovarjajoči standard. Tega se ne da od danes do jutri. Treba sistematičnega dela in kreditov, ki se porazdele na daljšo dobo. Odprava brezposelnosti učiteljskih in profesojskih kandidatov, ki je narodna sramota, pa je možna takoj: že v šolstvu, kakršno je, bi mogli vse zaposliti. Saj mimo prenapolnjenih oddelkov še nismo omenili preobremenjenosti profesorjev s prevelikim številom učnih ur, skrajšanje pouka zaradi pomankanja učnega osebja itd. O tem je prinesla imenovana brošura jasne podatke.

Tu smo hoteli le pokazati, kako puhla in nesmiselna je fraza o nadprodukciji učiteljskih in profesojskih kandidatov. Tisti, ki so jo stalno uporabljali, naj se ne osmešijo več z njo, ampak naj raje poskrbe, da se bo ta problem narodu v prid rešil čim prej, da se otresemo te narodne sramote.

ped.

Spor zaradi plačila voznih kart za sezonske delavce poravnani

Naši sezonski delavci, ki so šli letos spomladi na delo v Nemčijo, so imeli po določilih pogodbe z nemškimi delodajalci dobiti plačano vožnjo od nemške meje do mesta dela. Pogodba se je glasila tako, da morajo naši delavci plačati vožnjo samo do nemške meje. Meja je bila ob sklepanju pogodbe še pri Pasavi. Vsled zasedbe Avstrije pa se je pomaknila do St. Ilja. Naše ministrstvo je zato glasom pogodbe zahtevalo, da plačajo Nemci vožnjo od St. Ilja naprej. Toda Nemci so se uprli in izjavili, da ne vzamejo več delavcev iz Jugoslavije na delo. Prvim delavcem, ki so šli pod novimi razmerami v Nemčijo in so morali plačati vožnjo do Posave, je Borza dela obljubila povrnitev vožnine. Toda med tem se je ministrstvo za socialno politiko v Beogradu odločilo upoštevat ugovore nemških delodajalcev ter ne vztraja več pri svoji prvotni zahtevi, da morajo plačati vožnjo od nemške meje to je od St. Ilja naprej. Ker so delavci terjali vožnjo nazaj od Borze dela v Soboti, jim je ta pred dnevi razglasila, da po tej odločitvi ministrstva za socialno politiko, ki datira še od aprila, ne dobe več nazaj vožnine.

Sušmarstvo in krošnjarstvo ob naši meji

V Mariboru zavzema za industrijo in trgovino drugo važno mesto obrt. Toda naše obrtništvo preživlja v mestu, še bolj pa v okolici težko krizo. To dovolj nazorno dokazuje mesečna statistika mestnega obrtnega referata. Vedno je število izbranih obrti večje od novorojenih. Kje so vzroki? Gotovo so temu krive visoke davčne obremenitve, ki jih zlasti naš mali obrtnik ne zmora. Še hujši udarec za obrtništvo pa je vselej kakor sušmarstvo. To je zlasti razvito v

obmejnih krajih. Dočim mora obrtnik plačevati davke, dela sušmar pod ceno in tako ubija legalnega obrtnika. Ker je oblastvena kontrola nad sušmarstvom nezadostna, so brtniki navezani na samoobrambo. Oni budno pazijo na vsak primer sušmarstva, ki ga prijavijo oblastim. Toda razmeroma preblage kazni ne morejo zatreti tega za naše obrtništvo uničujočega pojava. Zato se na vseh obrtniških zborovanjih zahtevajo ostrejši ukrepi proti sušmarstvu. Zdaj bodo mariborska obrtna združenja pokrenila skupno akcijo za pobijanje sušmarstva.

Drug nezdrav pojav za naše obrtništvo in trgovino je krošnjarstvo. Tudi to je najbolj razvito v obmejnem pasu. Dan za dnem se vrste pri oblasteh prijave o nedovoljenem krošnjarstvu. Zato bodo morale obrtne oblasti tudi v tem pogledu napraviti red, če hočejo zaščititi našega obrtnika.

Odkrita keltska naselbina v Rečici. Občinska uprava v Rečici izkopava že dalje časa na podnožju Savinjskih Alp keltsko naselbino, ki bo iz prvega ali drugega stoletja pred Kristom.

O pogreb starega planinca Rajka Justina, ki se je smrtno ponorečil na Triglavu, je bil včeraj v Ljubljani, ob veliki udeležbi planincev, predslavnikov univerze in raznih šolskih zavodov. Na grobu se je od pokojnika poslovil gosp. profesor Petkovšek, ki je slavil njegove zasluge na slovenskem znanstvenem polju.

O Proslava 70. letnice prvega slovenskega tabora se bo vršila 28. avgusta v Ljutomeru pod pokroviteljstvom notranjega ministra g. dr. Ant. Korošca.

O Spominsko plosčco so odkrili na Planini na njeni rojstni hiši pisateljici Ani Wambrechtsamerjevi, ki je napisala znameniti roman celjskih grofov.

O Plezalni tečaj, ki ga je priredilo ministrstvo za telesno vzgojo, se vrši zdaj na Vratih v triglavskem pogorju.

Tečaja, ki ga vodi g. Janko Kavčič, referent za planinarstvo v ministrstvu za telesno vzgojo in na katerem sodelujejo kot instruktorji naši najboljši plezalci, reševalci in planinski strckovnjaki, se udeležuje 20 tečajnikov, večinoma Slovenci, po eden pa iz Niša, s Sušaka in iz Zagreba.

O Tednik „Sobota“ je prenehal izhajati. Notranje ministrstvo je prepovedalo nadaljno izhajanje tednika „Sobota“, ker je bil list trikrat zaporedoma zaplenjen.

O Tezno: Tukajšnji mladino ljub g. Josip Šabeder, gostilničar na Plujski cesti je daroval za revno šolsko decu din 200—, mesto venca na grob umrlim: Spesu Fr. st., Volku Matiji in Očku Jerneju. Na dobroti najlepša hvala!

O Nesreča. 34-letni Stipetič Jakob sedlarski pomočnik iz Hoč se je vračal iz Haloz proti domu. Plašč se mu je zapletel v kolo. Padel je in dobil težke poškodbe. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

O S kolom po glavi. V Frajhajmu na Pohorju je neznanec napadel 48-letnega čevljarskega pomočnika Martina Senekarja, ki se je ponoči vračal domov. Napadalec ga je s kolom pobil na tla in mu prizadejal nevarno poškodbo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

O Zile si je prerezal v samomirnem namenu 21-letni poljski delavec Ivan S. iz Prihove pri Konjicah. Mladenič je hotel umreti, ker ga je zapustila njegova izvoljenka in se v nedeljo poročila z drugim. Njegove rane na levem zapestju niso življenjsko nevarne.

O Vlak povozil orožnika. Med postajama Kresnice in Laza je mariborski osebni vlak povozil žandarmerijskega podnadrednika Janeza Erjavca iz Borovnice, ki je na tej progi opravljal nadzorno službo. Orožnika so našli z razbito glavo kraj proge; kako se je zgodila nesreča, še ni ugotovljeno.

O Huda prometna nezgoda se je pripetila v Celju, kjer je trčil kolesar, uslužbenec celjske železarne Jakob Golež, z avtomobilom in dobil težke notranje poškodbe.

O Neznani utopljenec. V Savinji pri Laškem so našli truplo moškega srednjih let, ki je bilo že močno razkrojeno. Oblasti poizvedujejo, kdo je ta utopljenec in ali gre za nesrečo ali samomor.

O Krvava zakonska drama se je odigrala v Radečah pri Zidanem mostu. Tam je žagar Rudolf Burja iz Skofje Reže iz ljubosumnosti napadel svojo mlado ženo Terezijo in progovnega delavca Fr. Tomaža, ki ju je zalotil pri sestanku, in je oba hudo oklal. Žena se zdaj v ljubljanski bolnišnici bori s smrtjo, dočim je njen ljubimec že izven nevarnosti.

O Usmrtila otroka? Na Fali je puštila pred Laknerjevo hišo neka Gradišnikova otroka v zibel. Sama je izginila, otrok pa je umrl. Ker je otrok bruhal, je možno, da je bil zastrupljen. Otrok je nezakonski sin Iv. Magerl. Trupelce bodo obducirali, da se ugotovi vzrok smrti.

n Zaključek učiteljskega zborovanja. Včeraj se je nadaljevala in končala skupščina Jugoslovskega učiteljskega združenja v Zagrebu. Iz poročil odbornikov je spoznati, da je glavna uprava vedno in požrtvovalno zastopala interese celotnega učiteljskega stanu in šole v državi. Odločno je odklanjala vse izvenstanovske vplive glede delovanja organizacije, ki bi bili škodljivi za samostojnost in ugled združenja. Dasi je skupina učiteljev ovirala delo kongresa, je vendar velika večina udeležencev priredila predsedniku g. Dimniku prisrčne ovacije. — Na koncu se je pojavil predlog, da bi se osnovala učiteljska Mala antanta. Po kongresu so šli učitelji na Mirogoj, sjer so počastili spomin hrvatskih narodnih voditeljev, ki so tu pokopani.

n Mladenič, ki mu je botroval kralj Peter za časa vojne. V šumadijski vasi Vinči živi mladenič, ki mu je po zanimivem naključju botroval blagopokojni kralj Peter. Ko je l. 1914. prišel pokojni kralj na Oplenac, je pred cerkvijo zagledal kmetico z novorojencem v naročju. Ko je zvedel, da je otrok deček, je kralj Peter izrazil željo, da dete krstijo na ime Peter. Otroka, ki je sedaj stasit mladenič, je kralj bogato obdaroval.

n Kentska vojvodska dvojica je priplula na jahti »Tiha« v Cavtat, kjer namerava ostati nekoliko časa. Kentska vojvodska dvojica bo delala iz Cavtata manjše izlete in ribarila.

n Tudi azijski turisti prihajajo na Triglav. Vkljub neugodnemu vremenu, je bilo to leto na Triglavu, na najvišjem vrhu naše države, več turistov kakor lani. Nanj prihajajo mnogi tujci, celo Azijci.

n Ruska emigracija je osnovala versko nacionalno združenje za vse Ruse po svetu. Na zadnji seji Cerkvenega narodnega sabora ruske emigracije v Sremskih Karlovcih se je ustanovilo versko-nacionalno združenje »Bratstvo sv. Vladimira«, ki mu bo predsedoval predsednik ruskega arhierijskega sinoda. Člani združenja bodo lahko vsi nad 18 let stari Rusi; braniti pa bodo morali bratstvo in pravoslavje ruskega ljudstva.

n Narodna banka bo zgradila palačo v Slavonskem Brodu. Centrala Narodne banke v Beogradu bo zgradila cel niz podružnic po državi. V Slavonskem Brodu je že kupila na Jelačićevem trgu zemljišče, za katero je plačala 150.000 din.

n Štiri države je prekolesaril med počitnicami. Dijak trgovske akademije v Zavidoviču je prekolesaril te počitnice Italijo, Švico, Francijo in Nemčijo. Napravil je 6000 km dolgo turo.

n Stavkovno gibanje pri Šipadu. Iz Banja Luke javljalo, da je stopilo v stavko okrog 2000 delavcev. Delavci so preko svojih zaupnikov zahtevali, da se spoštuje uredba o minimalnih mezdah in kolektivni dogovor. Ker je podjetje zvišalo plače in izplačalo zaostanke, se bo delavstvo vrnilo na delo.

n Francova letala so bombardirala bivši parnik Dubrovniške plojbe, ki ga je dubrovniška družba prodala lansko leto nekemu Švedu. Parnik je bil zasidran v pristanišču Las Palmas. Ko so začeli mornarji gasiti požar na parniku, ki je nastal radi bombardiranja, so začela streljati na nje letala s strojinicami.

n Radi smrti dveh otrok skočila v studenec. 28 letna Milica Tomaž iz neke vasi v bližini Splita je obupala nad življenjem, ker sta ji umrli oba otroka.

Pri kvartanju ubil prijatelja. V Polišniku pri Splitu sta kvartala Josip Vajić in Nikolaj Markov, ki sta bila zelo dobra prijatelja. Markov je dobival, kar je Vajića tako razburilo, da je pograbil sekuro in ubil prijatelja. Ubijalca so takoj prijeli.

n Krava ga je ubila. V Turniču blizu Daruvara je krava nabodla kmetu Josipa Vukasovića in ga s tako silo treščila ob tla, da je naslednjega dne izdihnil. Ista usoda je doletela tudi 70-letnega Jurija Subota iz Kupane pri Daruvaru. Bik ga je do smrti poškodoval.

n Smrtna kazen v Banji Luki. Na dvoirišču okrožnega sodišča v Banji Luki bodo obesili Gjura Sovilja in Mihajla Tomiča, ker sta v preteklem letu v Laminicah vdrla v stanovanje Milana Lukića ter ubila njega in njegovo petčlansko družino. Oplenila sta vso hišo, a našla sta samo 200 din. Prošnja za pomilostitev je zavrnjena. Zadnja smrtna obsodba je bila izvršena v Banji Luki 1922. l.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA. Deseti dan zrebanja 36. kola so bile izžrebane sledeče številke:

100.000 Din	7336
80.000 Din	
80.000 Din	84304
60.000 Din	45759
40.000 Din	1509, 15379
35.00 Din	49260
20.000 Din	19063, 47596, 75168
15.000 Din	76431
12.000 Din	5641, 36338, 51587, 9755
10.000 Din	41589, 45219, 48225, 57829, 65897
8000 Din	5590, 15412, 20687, 23568, 39359,
	53838, 60415, 61221, 62438, 73668, 74433
	87728, 93560
6000 Din	24288, 36119, 38452, 41083, 54518,
	55979, 56421, 85470
5000 Din	2623, 6022, 12505, 16642, 52465,
	53647, 60333, 64807, 71302, 95406
3000 Din	3319, 17118, 21553, 22396, 25448,
	25571, 27007, 34459, 37298, 53165, 72907
	73872, 74741, 93552, 95221

Publična glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Maribor

Spomin na otvoritev mariborskega mostu pred 25 leti

Pred četrto stoletja sta se v teh dnevih ves Maribor in njegova okolica pripravljala na slovesno otvoritev državnega mostu. Ob tej priliki so izšle ostre odredbe, ki so Slovincem zabranjevale klicati na slavnosti „živio“ in izobešati slovensko narodno zastavo, ker je mariborsko in okoliško prebivalstvo močno razburilo, tako da je sama slovesnost otvarjanja stopila nekako v ozadje.

Posebno na dan — 23. avgusta — so imeli nekateri mnogo skrbi, kajti bil je to dan za svečane sprejeme cesarjevega zastopnika nadvojvode Friderika. Prizadevali so si, da bi Habsburžanu mogli pokazati, kako je Maribor res nemško mesto. Njihova želja je bila, da bi nadvojvoda videl, slišal in občutil, kako je Maribor ne le izključno avstrijsko, temveč tudi vsememško mesto, in so zato izobešali poleg avstrijskih zastav tudi frankfurterce, Slovincem pa so strogo prepovedali izobešiti narodno zastavo (ki pa je bila takorekoč uradna deželna zastava).

Modernizacija mariborske gasilske in reševalne službe

Tukajšnja gasilska in reševalna četa vedno bolj modernizira in izpopolnjuje svojo službo. Tako si je nedavno nabavila novi reševalni Buic avto, ki je najmodernejši v naši državi. Sedaj pa izgotavlja novi požarni voz za sobne in dimniške požare, ki bo prvi te vrste v Sloveniji. Novi gasilski voz bo najmoderneje opremljen. Ne bo gasil z vodo, marveč z zračno peno. Ta aparat za zračno peno se je zelo dobro obnesel pri zameglitvi ob nedavnem aeromitingu. Bo to pravzaprav voz za tehnično pomoč pri gašenju, opremljen z najboljšim sodobnim pionirskim orodjem in Dreger aparatom za varstvo proti dimu in strupenim plinom. Prednost gašenja z zračno peno je zlasti v tem, ker ta pena ne povzroča na predmetih, ki se gasijo, toliko škode, kakor kemična ali vodna pena. Novi gasilski avto, ki ga izdelujejo v lastni gasilski delavnici, bo v kratkem dovršen.

Kakor gasilska, se modernizira tudi naša reševalna služba. V najkrajšem času bo izročen v promet novi reševalni avto, ki ga izdeluje po načrtih mariborskih reševalnih mariborska tvrdka Pergler.

-ig.

m Po dežju lep, a hladan dan. Po več-

čepprav so Slovenci tudi o tem dogodku s svojo neslogo mnogo grešili, so je mogel vendarle cesarjev zastopnik že na kolodvoru prepričati, da živijo v tem mestu in na tej zemlji — Slovenci. Pozdravila sta ga v slovenskem jeziku dva slovenska župana (Pišek in Lorber), katerima je nadvojvoda kljub veliki jezi okoli stoječih „Vsememcev“ odgovoril, da bo, čeprav ne razume dobro slovenski, tolmačil cesarju vdanost slovenskega ljudstva. Ze lu na postaji, še bolj pa na slovesnosti sami, se je večkrat zgodilo, da so „živio“ — klici preglašili nemške „Heil“ — vzklike, čeprav so tudi nekateri Slovenci morali vzklikati „Heil“.

Pred otvoritvijo pa se je zgodila še ena zanimivost. Na Narodnem domu se je hipoma pojavila slovenska zastava — seveda na velikansko ogorčenje „Vsememcev“, ki bi gotovo rajši videli, da bi se bil most podrl kakor pa kaj takega zgodilo. Poslali so tja stražo, ki naj poskrbi, da zastava izgine, toda čudno: s slovensko vred je izginila tudi avstrijska.

rajsnjem dežju se je zvečer vreme spremenilo. Bila je lepa in jasna noč, toda precej mrzla. Prav tako je danes temperatura znatno padla. Kakor poročajo ljubljanski listi, so vse planine pokrite s snegom.

m. **Avtobusni promet na Glavnem trgu.** Z regulacijo Glavnega trga je dobil Maribor najmodernejši avtobusni kolodvor v državi, ki je v okras mestu. Z novim kolodvorom je v zvezi preureditev avtobusnega prometa. Sedanje postajanje avtobusov je samo začasno do dokončne ureditve novega dela Glavnega trga. Najbrže že drugi teden bodo imele vse avtobusne proge določena postajališča na avtobusnem kolodvoru tako, da bodo odpadle vse sedanje zmešnjave v avtobusnem prometu. Potrebno pa bo poskrbeti za primerne dohode k novemu avtobusnemu kolodvoru.

m. **Na mestnih križiščih in vogalih** je pravkar precej živahno, ker smo v sezoni kupčije s kmetijskimi pridelki in tujskega prometa. Večkrat se nam nudijo prizori skoro velemestnega vrvenja, kjer lahko primerjamo vožnjo domačih in tujih vozil in se prepričamo, da se tuji na splošno drže cestnega reda veliko bolj od nas. Njihova vožnja po mestu je zmernejša in obzirnejša. Je že res, da smo na tujih tleh bolj pohlevni, a zdi se nam, da so tudi doma taki. Naj le drvi, kdor že ima tako nestrpno kri,

po prosti cesti, kjer ne preti tolika nevarnost, ne pa po prometnih mestih, kjer je večkrat pravo mravljišče! Mislimo, da bi bilo potrebno, če bi tako zmernost posnemali.

m. **Mariborski gostilničarji gredo na kuharsko razstavo na Dunaj.** Tukajšnje Združenje gostilničarjev pripravlja izlet mariborskih gostilničarjev, hotelirjev, restavrativcev in natakrjev na veliko kuharsko razstavo na Dunaju. Razstava bo od 27. do 29. septembra. Mariborčani bodo v dveh avtobusih odpotovali na to razstavo.

m. **Gradivo za zimske prospekte.** Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru pripravlja za letošnje zimsko sezono izdajo splošnega zimskega prospekta za Slovenijo in posebnega zimskega prospekta za Pohorje. Oba prospekta bosta bogato ilustrirana. Ker so dobri posnetki prvi pogoj za propagandni učinek prospektov, prosi Tujskoprometna zveza v Mariboru vse fotoamaterje, da ji stavijo na razpolago uspele zimske posnetke s področja bivše mariborske oblasti. V poštev pridejo učinkoviti motivi posameznih naših zimskosportnih predelov, posnetki posameznih zimskosportnih postojank, sportni posnetki, razni detajli itd. Posnetki naj se oddajo na naslov Tujskoprometne zveze »Putnika«, Maribor. Trg svobode, grad, ki bo odgovarjajoče gradivo prevzela proti primerni odškodnini. Rok za vlaganje posnetkov je do konca meseca avgusta.

m. **Poroka.** V nedeljo popoldne sta se poročila v frančiškanski cerkvi v Mariboru gđna Vera Sturm, cand. phil. iz Trsta in Vladko Kurelić, dipl. pravnik in sin pok. dr. Sima Kurelića, biv. deželnozborskega poslanca in župana v Istri. Kot pričr sta fungirala ing. Nikola Paunković za nevesto in dr. Mirko Nežić za ženina, oba iz Zagreba.

m. **Na drž. II. deški meščanski ščli v Mariboru (magdalenski)** bo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra, vsak dan od 8.—12. ure. V to šolo se sprejmejo učenci, ki stanejo v magdalenskem okraju in okoliških občinah na desnem bregu Drave, a se ne vozijo z vlakom. Pri vpisu morajo predložiti: izpričevalo, davčno potrdilo, novinci krstni list, izvenmariborski učenci pa še potrdilo občinskega urada, iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanejo. Popravni izpiti bodo 4. septembra. Ostalo je razvidno na oglasni deski.

m. **Razpored pridobnine za leto 1938** bo razgrnjen v času od 23. avgusta do 5. septembra v vložišču mestnega poglavarstva. Zasedanje davčnih odborov se začne 5. septembra. Razpravljali bodo o osnovah prirobnine.

m. **Opomin.** Dne 15. avgusta je potekel skrajni rok za plačilo III. četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na posl. promet in luksuz (pavšaliran), rent-

nine, davka na neoženjene osebe, družbenega davka, vojnice in posebnega davčnega dodatka na skupni bruto promet in I. polletni obrok zemljarine. Opozorimo se zato vsi davčni zavezanci, ki so zaostali s plačilom teh kakor tudi že poprej v plačilo zapadlih davkov in taks, da jih plačajo v osmih dneh, sicer se bo uvedla prisilna izterjava.

m. **V Mariboru je vedno več koles in motornih vozil.** Letos je doseglo število koles in motornih vozil v Mariboru rekordno višino. Samo v mestu je 5.624 koles, 151 motociklov, 312 osebnih in 88 tovornih avtomobilov.

m. **Motoklub Perun je bil na izletu po Italiji.** V to našo večerajšjo notico se je vrnila pomota v imenu nekega udeleženca tega izleta. Izleta se ni udeležil g. Hartman marveč g. Hauptman, ki se je blizu Trsta nekoliko ponesrečil.

m. **Tvorniška cesta je potrebna popravila.** Stanovalci na Tvorniški cesti ob Koroškem kolodvoru se upravičeno pritožujejo nad skrajno zanemarjenim stanjem te ulice. Ko nastopi čezno vreme, nastanejo na tej cesti prava jezera. Če občina ne bo popravila ceste, naj vsaj nabavi čolne za prevažanje stanovalcev te ulice.

* **»Putnikovi« izleti z luksuznimi avtokari** v nedeljo, dne 28. avgusta: Rogaška Slatina Din 50.—, Okoli Pohorja Din 85.—, Takojšnje prijave pri Putniku, Maribor.

* **Na Dunajski veselem!** S Putnikom od 10. do 12. septembra za le Din 260.—, Takojšnje prijave pri Putniku Maribor, Celje, Ptuj.

Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru ta teden odpade in se vrši šele drugo sredo dne 31. t. m. Združenje trgovcev v Mariboru.

m. **Kolo so mu ukradli.** Pri Sv. Kungoti je neko odpeljal kolo Francu Bohlu, ključavničarju iz Studencev. Kolo je znamke Contry in ima ev. štev. 126.059. Je še dobro ohranjeno, modro pleskano in vredno okoli din 1200.—.

m. **Tatvina na pokopališču.** Na mestnem pokopališču se zadnje čase zopet pojavljajo tatvine. Z grobov krađejo cvetje, sveče in razne posode.

m. **Obleka mu je zmanjkala.** Viljemu Supančiču iz stanovanja lepa moška siva obleka, vredna okoli din 800.—, Tatvine je osumljena ženska, s katero je živel v skupnem gospodinjstvu, ki pa tatvino taji. Preizkava je v teku.

m. **Tudi železne palice niso varne.** Z dvorišča v Frančiškanski ulici so zmanjkale dr. Komavliju 3 železne palice v vrednosti din 1500.—, Ukradla sta jih dva delavca, ki sta na dvorišču čistila nek avto. Prodala sta jih trgovcu s starim železom Slugi, vendar ju še niso mogli prijeti, ker nista iz Maribora.

Kultura

Nova sezona z znamenju Shakespearea

Naša gledališča že objavljajo repertoarje za bodočo sezono in občinstvo se tudi v Mariboru že živo zanima za presenečenja, ki ga v tem letu čakajo. Pri nas je sicer še časa dovolj, saj bo otvoritev šele čez dober mesec, toda delo se je že pričelo in tudi v repertoarju se že mnogo debatira.

Letos začnemo s **Shakespearejem**. Igrali bodo komedijo »Kar hočete« v režiji g. J. Koviča. Drugo premiero, **Shawovega** »Hudičevega učenca« pa pripravljata kot režiser naš stari znanec g. V. Skrbinšek, ki se je bil vrnil iz Skoplja. Najbrž bo režiral tudi rusko Švarkinovo komedijo »Izpit za življenje«, ki so jo v Ljubljani tako ugodno sprejeli. Srbsko književnost bo zastopal Nušičev »Pokojnik«; saj si danes že skoro težko predstavljamo repertoar gledališča v Jugoslaviji brez tega našega velikega humorista, ki nas tako dobro pozna in se norčuje iz vseh naših napak in slabosti. Tudi češkoslovaški narodni praznik bomo kakor vsako leto proslavili. Tokrat pride na oder že težko pričakovana Čapkovova »Matka«, drama, ki tako globoko posega v naš čas in ki je sprožila doslej še povsod, kjer so jo igrali, toliko navdušenja. Jasno je, da bomo videli letos na našem odru tudi nekaj domače dramske produkcije, Zastopal jo bo predvidoma

Gollia z »Bratomorom na Metavi« in še kaka slovenska novost. Naš igralec g. Štandek je vložil dramo iz življenja v Slovenskih goricah z naslovom »Prevara«. Pravijo, da kaže veliko odrskega poznavanja.

Izmed glasbenih predstav, ki jih bomo letos poslušali, je gotov za sedaj samo še »Dijak prosjak«. Imeli pa bomo letos tri opere, verjetno celo »Aido«, morda tudi »Tosco«. Novo angažirani tenor g. Manoševski se bo torej lahko lepo postavil in uveljavil. Upati je, da si bo pridobil simpatije, ki jih je imel g. Sancin. Za gđc. Barbičevo, ki nas je zapustila, žal še ni nadomestila; skušali si bodo pomagati z gostovanji, po možnosti si bodo vzgojili novo subreto. Dirigiral bo kakor lani g. Hercog. G. Jiranek pa bo tudi letos sodeloval.

K trojici režiserjev, ki jih je imela doslej naša drama (gg. J. Kovič, M. Kosič in P. Malec) smo dobili še novega, gosp. Skrbinška, ki bo režiral štiri komade.

V novi sezoni bo torej dovolj novega in svežega, kar daje najboljšo upanje, da se bo umetniški nivo našega gledališča še dvignil. Na občinstvu pa je, da z obilnim posetom dokaže, da zna ceniti naš najvažnejši kulturni branik.

k. **Smrt književnika dr. Dušana Radića.** V Vrnjački banji je umrl srbski književnik dr. Dušan Radić. Rodil se je 1892 v Kruševcu, študiral medicino in se posvetil zdravniškemu poklicu. Izdal je tri zbirke novel: »Tri kilometre na

uro«, »Živ prikovan« in »Skozi življenje«. Srpska književna zadruga pa mu je založila še dve knjigi: »Na sto ognjev« in »Vase«. Bil je nosilec nagrade Srpske kraljevske akademije in Akademije sedmih umetnosti.

k. **Slovenska dela na letošnjem repertoarju zagrebškega narodnega gledališča.** Uprizorjeni bosta Linhartova komedija »Veseli dan ali Matiček se ženi« in J. Kranjčeva drama »Direktor Čampac«.

k. **Največja in najbolj urejena knjižnica** v naši državi je po mnenju »Politike« mariborska »Studijska knjižnica«, ki jo pa že dokaj časa ne le »od nedavno« vodi ravnatelj Glaser. Zdi se, da so številke, ki so jih prinesli slovenski listi o rasti naše Studijske knjižnice, vzbudile v Beogradu precejšen respekt.

k. **Vesela knjiga.** Češka založba Evropsky literarni klub je razpisala razpis za naslov najbolj vesele knjige. Zmagala je knjiga Eve Curie, Madam Curie (prev. Anna Jehlova). Žirija se je odločila za knjigo, ker je v njej mnogo življenjske vere in zaupanja v kulturno poslanstvo človeka na zemlji.

k. **Jan Neruda v ruščini.** Moskvska državna založba je izdala prevod Nerudovih »Malostranskih pripovedk«.

k. **Upton Sinclair,** ki je znan po svojih socialno-kritičnih romanih, je izdal novo delo z naslovom »Kralj avtomobilov Ford«. Nemški prevod je izšel v Londonu.

k. **»Nova sveta aliansa ali vzroki in obramba pred pretečo vojno«** je naslov knjigi, ki jo je v Parizu izdal Emil Ludwig.

k. **Institut za slovanske studije v Parizu.** V »Narodnih listih« beremo zanimiv članek o pariškem Institutu za slovanske studije. Ustanovil ga je 1919 prof. Ernest Denis. Institut je danes v Denisovem domu, ki ga je s pomočjo praške vlade kupila francoska vlada. Po umrlem Meilletu vodi institut njegov učenec prof. Andre Mazon. Razen njega tvorijo predsedstvo še prof. Boyer, prof. Fournol, senator Honnorat, prof. Labry in dekan Vendryes. Tajnik jugoslovanskega oddelka je prof. Milan Marković.

k. **Avstrijska priključitev v literaturi.** V zadnjem času je izšlo več knjig, ki obravnavajo politično ozadje avstrijske priključitve. Knjiga francoskega katoliškega poslanca ErnestaPezeta ima značilni naslov »Fin de l'Autriche — fin d'une Europe« (Konec Avstrije — konec ene Evrope). Druga knjiga je izšla v češčini. Napisal jo je urednik dunajskega »Telegrapha« Eugen Lenhoff. Njen naslov je: »Posledních pět hodin Rakouska« (Poslednjih pet ur Avstrije). Tretji knjigi »Der Griff nach Oesterreich« (Poseg v Avstrijo) je avtor krščanski socialist in legitimist Robert Ingrim. V angleščini je izšla knjiga Franca Borkenaua »Austria and After« (Avstria in kar sledi).

Sport

AMERIKA:EVROPA 38:36.

V plavalni tekmi med Ameriko in Evropo je z malenkostno razliko dveh točk zmagala Amerika, čeprav je dosegla manj prvih mest kot Evropa.

s. Lahkoatletsko prvenstvo je končano. Prineslo ni nobenih veselih presenečenj, nasprotno, dalo nam je povod za razmišljanje, zakaj gre naša lahka atletika rakovo pot. Ne le iz rezultatov posameznikov, temveč tudi iz izredno majhnega zanimanja občinstva za lahkoatletске borbe smo opazili, da nekaj ni v redu. Morja bo vzrok v pomanjkljivi reklami? Gotovo pa je, da nezanimanje in hladnost publike celo pri tako važni in veliki prireditvi kot je državno prvenstvo, vpliva tudi na rezultate, oziroma razpoložne tekmovalcev. Precej mrzel tuš je pa spustila na sodelujoče zagrebška Concordija, ki je v svoji prehudi občutljivosti in užaljenosti odpovedala sodelovanje. Zdi se nam, da bi lahko našla zadoščenje na kak drug način, ne pa z abstinenco pri važnem tekmovalstvu, ko stojimo tik pred olimpijado. Letošnje državno prvenstvo v nobenem pogledu ni zapustilo ugodnih vtisov. Ne glede na rezultate, ne glede na udeležbo in s strahom gledamo na olimpijado, ki se začne že čez tri tedne v Beogradu.

Evropsko lahkoatletsko prvenstvo bo 5. in 6. septembra v Parizu. Naš savez je do zdaj prijavil le Gorška in sicer za tek na 800 in 1500 m. Upamo, da bo savez poslal še nekatere.

s. Zimska olimpijada 1944. bo v Norveški? Norveški olimpijski odbor zahteva, da se naj vrši zimska olimpijada l. 1944. v Norveški.

s. Kdo je osnoval moderne olimpijske igre? Mnogo slišimo o olimpijskih igrah in zato spoznajmo še človeka, ki jih je osnoval. Bil je to baron Pierre Coubertin, član uprave francoske lahkoatletске zveze. Doma z zamisljivo oživiljanja klasičnih olimpiad ni uspel, zato se je poslužil tujino in navdušil za svoj načrt Američane in Angleže. Sklical je kongres s programom, ki je obsegal 8 točk, toda prvih sedem je govorilo o amaterstvu in le osma se je dotaknila olimpijske zamisli. Zborovalci se še dobro zavedli niso, za kaj prav za prav gre, ko so kar brez debate sprejeli njegov načrt olimpijskih iger in mu obenem prepustili organizacijo. Hotel je poudariti zvezo modernih olimpiad s klasičnimi in zato sklenil, da mora biti prva v Atenah. Njemu moramo biti hvaležni, da imamo vsaka štiri leta tako elitno sportno prireditev.

Širite »Večernik«

Gospodarstvo

Važnost vskladiščenja sadja

Že opetovano so zadnja leta naši sadjarji zahtevali od merodajnih mest, naj se v severni Sloveniji, zlasti pa v Mariboru ali najbližji okolici zgrade moderna skladišča s hladilnicami za sadje, ker ne bodo od tega imeli koristi le producenti, ampak tudi prebivalstvo. Žal so vse prošnje doslej bile zaman. Izgleda pa, da bo v doglednem času tudi Maribor dobil veliko, z vsemi potrebnimi napravami opremljeno skladišče, in to na temelju ustanovitvene listine delniške družbe »SILOS«, ki je bila ustanovljena fe dni s kapitalom 220 milijonov dinarjev.

Večina naših čitateljev menda še ni prav poučena, kakšnega pomena so moderni silosi za poljedelstvo, zlasti pa za lahko kvarljivo blago, kakor sadje, sočivje itd. Silosi so na temelju znanstvenih dognanj in tehničnih izsledkov zgrajene stavbe z velikimi skladišči, hladilnicami, čistilnicami, prostori za sortiranje, sušenje, pakovanje itd. V ta javna skladišča se odda hitro kvarljivo blago, kolikor ga ni mogoče takoj spraviti v denar, in tu je lastniku vsak čas na razpolago. V hladilnicah se blago — za nas prihaja v prvi vrsti v poštev sadje — konzervira, t. j., preprečuje se kvarjenje in nadaljnje zorenje. Sadje ostane še dolgo sveže in ničesar ne izgubi na kakovosti. Čim se najde kupec, blago takoj pošlje podjetje, ki ga pravilno odpremi na določeni naslov. Ako lastnik nujno potrebuje denar, sadje lahko lombardira, t. j., podjetje mu ali samo ali pa potom denarnega zavoda dovoli predujem na kasnejšo prodajo do višine 75% vrednosti blaga. Lombardiranje se torej vrši ne kako na isti podlagi, kakor posojilo proti zastavi vrednostnih papirjev. Družba prevzame na željo tudi sama prodajo blaga, razen tega pa nakupuje tudi sadje od producentov ter ga potem vnovič, ko najde primerno tržišče in dobrega kupca. Končno izvršuje družba tudi inkaso računov za prodano blago ter na ta način odvzame vso skrb zaradi deviz in drugih takih sitnosti. Za ves ta posel zaračuna podjetje malenkostno pristojbino, ki ni v nobenem razmerju s koristjo, ki jo nudi producentu in tudi trgovcu.

Ker se v hladilnici vskladiščeno sadje drži še več tednov popolnoma sveže, se s silosi lahko podaljša sadna sezona za eden do dveh mesecev. Kakšnega pomena je to za naše sadjarstvo, menda ni treba posebej naglašati. Izvozna sezona traja večinoma pet do šest tednov. V tem času se mora zrelo sadje hitro obrati, sortirati in odpremi, sicer

se pokvari. Blago postane prezrelo in je potem manj vredno, ker se hitreje kviri. Ako se sadna sezona podaljša le za en mesec, lahko prodajo naši producenti naj manj za eno tretjino jabolk več kot doslej. Izkušnja uči, da je cena sadja v sezoni navadno zelo nizka, da pa potem naglo poskoči, ko ni več sadja na razpolago. Če se pa jabolka prodajo takorekoč po sezoni, se dosežejo zanje boljše cene in s tem postaja sadjarstvo rentabilnejše. Če se s sadjem pravilno ravna, ostane sveže še delj časa in možnost dobre prodaje je potem še večja in s tem tudi večji dobiček. Naš kmet ne bo, ako dobimo silose, več prisiljen, da sadje spreša, ker je že prezrelo, ker ima še vedno možnost, da proda takšno, kakršno je, namreč prvovrstno namizno. Lahko rečemo, da se bo vrednost prodanih jabolk s silosi povečala za marsikak milijon samo v naših krajih.

Kar velja za jabolka, velja seveda tudi za grozdje, slive in drugo sveže sadje, pa tudi za sočivje, nadalje za žito in druge poljske pridelke. V naprednih državah, zlasti v Kaliforniji, se skoraj vse leto dobi prvovrstno sadje in sočivje, ker s pravilnim vskladiščenjem dolgo ostane sveže.

Na naših organizacijah je, da store kore, da silos d. d. čimprej tudi v naših krajih zgradi moderno skladišče. Potem šele bo naš sadjar imel pravi hasek od svojega truda, ker se mu bo tudi riziko zelo zmanjšalo.

g. V trgovinskih pogajanjih z Nemčijo, ki se prično ta teden v Crikvenici, bo Jugoslavija skušala doseči povečanja kontingenta za les. To naj se doseže na ta način, da se Nemčiji dovoli izvoz večje množine strojev. Poučeni krogi menijo, da nam bo Berlin šel na roko.

g. Štajerska jabolka na Dunaju. Po vesteh iz Dunaja je tjakaj prispela prva večja pošiljka štajerskih jabolk. Prvovrstno, skrbno sortirano blago se trguje v veleprodaji po 44 penigov (6.35 Din) za kilogram. Jabolka so bila takoj razprodana. Na Dunaj je dospel prvi vagon grozdja »plemenke« iz Srbije. Grozdje je popolnoma zrelo in lepo, vendar so jagode predrobne. Nekaj grozdja je poslala na Dunaj tudi Madžarska, vendar je blago mnogo slabše kot jugoslovansko.

g. Donos hmelja bo letos v Vojvodini precej slab, ker je peronospora napravila zelo mnogo škode.

g. V Savinjski dolini je obiranje hmelja v polnem teku. Kakovost blaga je prav dobra, manj zadovoljiva pa je množina,

ki utegne doseči komaj 60—70% lanske. Čujejo se že prve cene za novi hmelj. Nekaj blaga je bilo prodanega po 25 dinarjev za kilogram.

g. Slaba letina sadja v Bački. Po vesteh iz Novega Sada bo ozir. je sadje letos v Bački bolj slabo obrodilo, ker mu je spomladanski mraz zelo škodoval.

g. Delnice Trboveljske premogokopne družbe ostanejo po vesteh iz Pariza še nadalje v francoskih rokah, t. j. Centralne Laenderbanke. Vesti, da so se delnice prodale dunajski Merkurbanki, ne odgovarjajo resnici.

g. Velika vodna centrala v Ozlju ob meji Slovenije, ki je last mestne občine karlovške, je v petek slavila 30letnico svojega obstoja. Ozalj in kalorična centrala v Zagrebu sta med seboj zvezana z daljnovodom. Omrežji obeh mest se med seboj izpopolnjujeta. Ob večjem vodostaju napaja skupno omrežje večinoma Ozalj, sicer pa Zagreb. S to ureditvijo so se dosegli lepi prihranki in elektrifikacija na deželi se je lahko precej razširila. Razen tega se je tok precej pocenil.

g. Nova družba za izdelovanje pohištva se je ustanovila v Beogradu. Delniška družba »Adasa« ima glavnicno 500 tisoč dinarjev, ki je skoraj vsa v židovskih rokah. Med ustanovitelji podjetja so bančni ravnatelj S. A. Alkalaj, Isak Levi, S. Levi Majer, Avram S. Jakovljevič, Majer L. Jakovljevič in D. Alkalaj.

Sah

LEŠNIK FAVORIT.

Trinajsto kolo šahovskega turnirja v Osjeku je bilo za Slovence zelo srečno. Lešnik nadaljuje serijo zaporednih zmag. Včeraj je igral z Müllerjem, ki je napravil veliko napako, ki je Lešniku zadostovala za zmago. Pavlovič je igral s Šiško Caro Kannovo otvoritev. Prišlo je do izmenjave figur in sta se zdelila za remis. V nadaljevanju prekinjene partije je Šiška premagal Spasojeviča. Sikošek je igral proti Carevu, ki se je branil z damsko indijsko obrambo. Že v osmi potezi pa je napravil grobo napako in Sikošek je kmalu zmagal.

Po trinajstem kolu je stanje sledeče: Lešnik 9½, Rabar in Šiška 8 in pol, Pavlovič 7½, Subarić 7, Carev 6½, Rajković 6, Jonke in Avirovič 5½, Müller in Sikošek 5, Bayer in Cindrič 4, Turk 3 in pol. Spasojevič brez točke.

š. V devetem kolu angleškega prvenstva sta obdržala prvo mesto oba favorita Alexander in Golombek 6½, sir Thomas in Tyler 5½, Sergeant 5 (1) in Milner-Barry 5. Turnir, kjer igra naš mojster König, je imel prost dan.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

Zgodba mojega življenja

Tudi tu je bilo občevanje dostojanstveno, toda neslišni koraki po smaragdno zelenih tratih so bili bolj svobodni, in v neomejenem zraku je zvenel glas govornice manj zadržano. Stari mami so stregli gorjani v sivih suknjah ali pa Indijci z belimi turbani. Tudi monumentalni lakej seveda ni smel manjkati, in to živopisno sliko so dopolnjevali še mnogoštevilni škotski terjerji, škisi in ovčarji s črnkastim ponijem, ki je imel rožnat gobec in rdečkaste oči. Mala žival je bila vprežena v mamin voz. Ta voz je bil miniaturna kopija zlate slavnostne kočije, v kateri se je vozila velika žena ob slavnostnih dneh v parlament ali v Westminster.

Črnkasti ponij je bil važna prikazen mojih otroških sanj. Te so me nosile na njegovim hrbtu po čudovitih deželah, čez pravljinih sedem gora in sedem voda v kraljestvo vil. Brzel je kakor veter, njegova štiri kopita so pekotala neslišno in griva ter rep sta mu žarela kakor zlata svetloba.

Gradič Osborne.

Osborne! Že samo zvok tega imena mi vzbuja veselje. Pomenil je poletne počitnice, morje in sončno obalo. Kadar je bila voda nizka, je vse mrgolelo školik v tisočih barvah in oblikah; kadar je pa voda narasla, smo se vdali prijetnosti kopelji. Osborne! Vožnje v »wagonetu« (kakor smo pravili naši kočiji) mimo cvetočih ovijalk in skozi dehteče gozdove. Osborne! Ljubljena stara mama, kraljica pri zajutruku na prostem: kakršnega sem pravkar opisala.

Pred osbornskim gradičem so se širile mogočne ploščadi z ogromnimi magnolijami pri zidovih, v katerih cvetje smo se lahko skrili ves svoj obraz. Deh-

telo je po citronah in se je zdelo tako eksotično in dragoceno, tako vzvišeno nad otroškimi roparskimi željami, da si ga nismo upali trgati. Potem pasjonke s skrivnostnim križem v sredini in prašniki v plitvem krogu kakor pri uri. Na ploščadih je cvetel tudi jasmnin, rastlina, ki je vedno stopnjevala moje življenjsko občutje. Cvetice so me vedno zazibavale v hvaležno, pobožno vznihanje, ki napolnjuje enako dušo in telo, oči in srce.

Prebujanje teh spominov, ki tvorijo srečno ozadje mojega, tako daleč od domovine potekajočega življenja, mi budi vedno občutje resnične sreče.

V Osbornu smo živeli v prikupni vili blizu kraljevega parka, katero nam je stara mama prepuščala za poletne počitnice.

Mama se je na otoku Wightu dobro počutila, toda ostali člani družine so trdili, da je podnebje našega letovišča preveč utrudljivo. »Lax machend«, tako je pravila, kolikor se spominjam, mama podnebjem v Osbornu. Meni je bil ta izraz zopern, ker me je spominjal na zdravila in pilule, ki smo jih pod Naninim nadzorstvom morali požirati, kadar ni bilo v naših žlezočih vse v redu. Mama je pač ljubila »laksno« podnebje in ni mogla razumeti, kako se more človek veseliti »okrepčujočega« vzhodnega vetra, kakor mu pravijo Angleži, ki trga klobuk z glave in piha skozi obleko.

Mama je sovražila veter z zdravim, vsa njena nagnjenja odbijajočim odporom, kajti v Rusiji se ni nikoli naučila vtakniti v svoj klobuk dve igli. Zatrjevala je, da more vtakniti skozi lase le eno samo iglo, in samo od desne strani. Nikoli v vsem svojem življenju v Rusiji ni uporabljala levice za to delo, in nihče je ni mogel pregovoriti, da bi to samo poizkusila, ne v Angliji ne v Nemčiji in ne na Malti. Ostala je z neverjetno vztrajnostjo zvesta svojim načelom tudi tedaj, kadar so ji povzročala neprijetnosti.

Zato je bila vedno v nasprotju z navadami časa.

Tako je n. pr. često hvalila modo, ki je bila že »večrajšnja« in z vso vnemo grajala novo, ne da bi upoštevala, da je tisto modo, ko je bila nova, prav tako grajala in odklanjala. Toda ozkosrčna mama ni bila. Kadar je kaj ljubila, je ljubila iz vsega srca. Vse novotarije so ji pa bile zoprne, kakor tudi vsa mesta, v katerih se je morala »naličkati«, kakor je sama dejala.

Ljubila je preprosta, praktična krila, jopice in klobuke. Temu nasprotno se pa ni mogla ločiti od svojih čisto posebnih škornjev s čipkami. Te škornje je naročala v Petrogradu, in sicer za obe nogi enake, ker je dejala, da je krojenje posebnega čevlja za levo in posebnega za desno nogo nesmisel; njej se je zdelo bolj pametno, da sta oba enaka.

Šele ko sem postala starejša, sem spoznala literarno izraženo, da je bila »značaj«. Kot otrok sem mislila, da ima vsak človek take svojevrstne misli in nagnjenja, kakor moja mama, zaradi kateri se je često tako razločevala od drugih. Nihče ni znal povedati kake zgodbe tako zabavno kakor ona. Bila je pozornost vzbujajoča pripovedovalka in je lahko zabavala vse omizje. Učila nas je, naj ne bomo mutasti in naj se udeležujemo pogovorov. Pravila je, da ni nič tako dolgočasnega, kakor princesa, ki ne zna ust odpreti. »Razen tega«, je dejala, »je to zelo nevljudno, zapomnite si, otroci!«

Jedi, ki so nam jim kot gostom ponudili, po maminih predpisih nismo smeli odklanjati. Ako je kdo to storil, je po njenem prepričanju užalil gostitelja.

»Če pa niso dobre, mama?«

»Potem se morate zadržati tako, kakor da so dobre.«

»In če bi zaradi tega zboleli?«

»Lahko zbolíš, moja ljuba, samo počakaj z boleznijo tako dolgo, da prideš domov. Bilo bi skrajno neollikano že kar tam povedati, da si bolna.«

(Dalje.)

Iz sodišča

Prve razprave na sodišču so se v glavnem končale. Včeraj je še sodišče obsodilo pogodbo za dobo treh let neko nezakonito 25 let staro dekletko iz Krčevine pri Mariboru, ker si je odpravila plod. Zaupala je vso reč ljudem, ki so jo pozneje obremenjevali. Izgovarjala se je, da si je sicer skuhalo neko sredstvo, pa ne zato, da bi odpravila plod, ampak da bi se uničila.

Lesjak Jakob se je pripeljal s konjem v Spodnjo Dobravo in prodajal med poljo sadjevec. Ustavil se je pri posestniku Orglju in ga tako dolgo nagovarjal, da sta menjata s konji. Ni pa Lesjak povedal, da je njegov konj bolan, kajti nekaj dni po tej zamenjavi je Orglju Lesjakova mriha poginila. Težko je bilo pred sodiščem za Lesjaka tudi to, da je prikril Orglju svoje pravo ime. Tudi njega je sodišče obsodilo na strogi zapor po-

gojno za dobo enega leta.

Belin Karel iz Sp. Dola in Šnajder St. sta imela skrit obračun radi deklet. Zato je Belin počakal Šnajderja v Sp. Jakobskem dolu in nekajkrat s kolom oplazil Šnajderja. Izgovarjal se je, da je to storil radi tega, ker je imel Šnajder v rokah nož, on mu ga je pa hotel izbiti iz rok; poškodbe bi dobil Šnajder pri padcu na zemljo. Sodišče ga je končno obsodilo na tri mesece zapora, pogojno za dobo treh let; kajti Šnajder ni odnesel težjih poškodb.

Kudrovo razpravo radi nekkih zameglenih denarnih transakcij je prišlo poslušat precej ljudi; razprava pa je bila preložena kakor večkrat. Ljudi je potlej zelo skrbelo, če bo sodišče na priliko v časopisju objavilo, kdaj se bo razprava vršila.

Nove namestitve učiteljev

Z odlokom prosvetnega ministra so postavljeni (-e) za učitelje (-ice) ljudskih šol naslednji učiteljski kandidati (ice):

srež Maribor l. br.: Simončič Bogomila — Sv. Barbara; Šturm Vlada — Sv. Anton; Butiner Vera — Sv. Benedikt; Marinc Marija — Lokavec; Jurca Branika — Sv. Jakob v Slov. gor.; Kordič Marija — Sv. Duh na ostré vrhu; Galun Terezija — Sv. Rupert; Filipič Ivan — Sv. Benedikt; Jurjušević Rudolf — Sv. Ana; Priher Aleksander — Sv. Barbara;

srež mariborski d. br.: Bede Olga v Sladki vrh; Košutnik Matilda — Sv. Martin na Poh.; srež ptujski: Zalezina Berta — Runeča; Jevan Franciška — Sv. Andraž; Sever Ana — Zavrč; Rode Justina — Sv. Andraž; Terglavčnik Terezija — Runeča; Samec Marija — Zavrč; Pirc Angela — Sv. Tomaž; Šajina Cvetka — Sv. Bolfenk na Rogu; Jaklič Jelka — Sv. Urban; Mohorko Marija — Sv. Duh; Bartol Ivana — Sv. Andraž v Halozah; Prek Gabrijela — Nova Cerkev; Pehtauer Josipina — Sv. Bolfenk na Kogu;

Arigler Bojana — Runeča; Fink Vida — Naroplje; Gaberšnik Avgusta — Naroplje; Blagovič Gizela — Sv. Duh; Brumen Ana — Ptujška gora; Kosenina Pavla — Sv. Lovrenč na Dr. polju; Kompara Pavla — Sv. Barbara v Mal.; srež dravogradski: Hačič Ana — Remšnik; Blažič Doroteja Kapla; Kranjc Danica — St. Damiel; Kovačič Andrejina — Mežica; Karlin Marija — Podpeča; Klemenčič Vera — Remšnik; Turšič Iv. — Lokovica; Zorc Karmela — Sv. Primož na Poh.; Rošmek Maksimiljan — Sv. Jernej na M.; Stern Oskar — Pernice;

srež slovenigraški: Meterc Marta — Razbor; Kikel Alojzija — Sv. Jošt na Kazjaku; Medved Martina — Zavodnja; Gostič Pia — Sv. Andraž pri Velenju; Iglar Marija — St. Ilj pri Velenju; Javoršek Amalija — St. Janž na Vinski Gori; Komel Cvetka — Sele-Vrhi; Klun Olga — Bele Vode; Ravnikar Danica — Velenje; Ruter Ivan — Razbor; Hrvat J. — Sv. Jošt na Koziaku.

Zanimivosti

Na večja predpotopna žival

Okostje titanosavra, edino, ki je bilo kdaj najdeno v Ameriki, sestavljajo zdaj v Washingtonu. Dobro ohranjeno okostje, ki so ga z vso pazljivostjo izklesali iz kamenitega oklepa, prikazuje nazorno, kako je izgledala ta največja žival, ki ga je kdaj nosila naša zemlja. S svojim velikanskim, 36 m dolgim in 5 m visokim telesom, 15 m dolgim repom in težo kakih dvajset ton je bil ta nestvor pravcata živa gora in pošastna je morala biti njegova prikazen.

Ostanke tega titanosavra, največjega zastopnika vrste dinosavrov, je lanskega poletja našel v državi Utah profesor Gilmore, in je ta najdba v znan-

stvenem svetu zbudila največje zanimanje, zlasti še, ker spadajo zemeljske plasti, v katerih je to okostje ležalo, v dobo, ki je za več milijonov let mlajša od dobe, v kateri so po dose-danem domnevajnu učenjakov dinosavri izumrli. A ne dovolj, kaže ta prvi ameriški titanosaver veliko podobnost z drugimi v Indiji, Madagaskarju, Franciji in Južni Ameriki najdenimi ostanke titanosavrov, dočim se sicer vrste dinosavrov, ki so živeli po vsem svetu, druga od druge precej razlikujejo. Je popolna zagonetka, kako se je mogla v vseh delih sveta tvoriti samo ena edinstvena oblika titanosavrov brez najmanjših variacij.

NEWYORSKA SVETOVNA RAZSTAVA BO STALA 6 1/2 MILIJARDE DIN.

Newyorská svetovna razstava bo otvorjena 30. aprila prihodnjega leta. Z njo hočejo Severnoameriške države na svečan način proslaviti 150. letnico ameriške ustave, svobode in demokracije. Svetovno razstavo namerava financirati neko privatno podjetje, ki bo za to veličastno prireditelj zrtvovalo okoli 6 in pol milijarde dolarjev. Glavni namen izložbe je, da prikaže gospodarsko življenje bodočnosti. Do danes se je prirediteljskemu odboru prijavilo več tisoč inženjerjev, znanstvenikov in izumiteljev, ki bodo prispevali, kar se največ da in prikazali na razstavi to, kar zanima ameriškega državljana glede razvoja tehnike v bodočih časih itd. Na kraju, kjer bo svetovna razstava, je občina že izkopal svoje jezer, ki bosta zasajeni z najčudnejšim drevjem, rastlinami itd. Da se bodo ljudje laže znašli v razstavnih posajini, bo vsa razstava razdeljena na posebne kvadrate. Najzanimivejši teh-

kvadratov bo gotovo »Kvadrat za prenos misli«. V njem bo prikazana sedanjost in bodočnost tiska, filma, radija, telefona in televizije. Tu bodo po vsej priliki našli obiskovalci taka čuda tehnike, o katerih se jim še sanja ne. Ker pričakujejo vsekakor rekorden obisk, in sicer nad 50 milijonov ljudi, so poskrbeli tudi glede prometa pod rastavnim prostorom bodo gradili nove podzemeljske železnice, ki bodo zmogle prepeljati v uri 180 tisoč potnikov.

LETALA BODO BOMBARDIRALA TOČO

Toča napravi sleherno poletje kmetom ogromne škode; prenekaterikrat uniči kakemu kmetu v kratkem času ves pridelek. Največjo škodo napravi pri nas toča jabolkom, kromu, žitnim poljem in goricam. Ni čuda, da so že od nekdanj ljudje tuhtali, kako bi se obranili te nadloge. Pomagali so si z molitvijo, na kaminih so zažigali blagoslovljene oljčne vejice, na hribih pa postavljali posebne možnarje, iz katerih so streljali na tem-

ne oblake. Nadalje so se uporabljale za razpršitev oblakov rakete, ki so morale eksplodirati v oblaku samem, kar je pa bilo vedno zelo negotovo; že radi tega, ker je bilo težko ugotoviti, kateri oblak nosi točo in kateri ne. Zadnje čase pa je prišel neki francoski znanstvenik na misel, da bi točo bombardirali s pomočjo letal. Poizkusi so se sijajno obnesli. Kajti letala se lahko dvignejo točno nad oblak in ga sigurno zadenejo; dalje lahko iz letala popreje ugotovijo, če nosi oblak s seboj točo.

× **Jan Klepura — odvetnik ali prekupčevalec s svinjami?** Varšavsko odvetništvo bo tožil pevca Jana Klepuro radi razžaljenja časti. Svoj čas je izjavil Klepura ob priliki nekega intervjuja v Parizu: »Če bi ga polomil kot operni pevec, bi postal ali odvetnik ali pa prekupčevalec s svinjami.« S čimer je pač povedal, da bi se že na kak način pretolkel skozi življenje, če ne bi šlo drugače, bi pa začel prekupčevati s svinjami. All poljski advokati tega niso razumeli tako; čutili so se užaljene in so dvignili tožbo proti slavnemu pevcu. Nikakor se ne morejo sprizajmiti z dejstvom, da jih je Klepura vrgel v isti lonec s svinjskimi prekupčevalci. Ostane samo še vprašanje, če ne bo še druge tožbe. Če se ne bodo namreč čutili užaljene še prekupčevalci, ker jih je pevec enačil z odvetniki.

× **Donski kozaki žrtve avtomobilske nesreče.** Iz Koblenca javljajo, da je zadel avtobus, s katerim se je peljal v emsko kopališče znani zbor donskih kozakov, v neko drevo, ko se je hotel ogniti nekemu kamionu. 13 kozakov je težje ranjenih, 10 pa lažje.

× **Četrtič na južni tečaj.** Iz New Yorka je odplul proti Južnemu tečaju polarni parnik »Wyap Arse«. Na njem se bo odpeljal četrtič na Južni tečaj znani polarni raziskovalec Lincoln Ellsworth, ki se nahaja trenutno v Afriki ter se bo ekspediciji pridružil medpotoma. Raziskovalec upa, da se mu bo posrečilo prefoto-grafirati okoli 750.000 štirijaških metrov dolje še neodkritega antarktičnega pasu. Posadka šteje 18 ljudi; med njimi so dva pilota, zdravnik in radiotelegrafist. Parnik ima s sabo dve letali.

× **Eksplodija na ameriški podmornici.** Ko so preizkušali motor na ameriški podmornici blizu Havajskih otokov, je nastala eksplozija. Vsa sedemčlanska posadka je bila ranjena in en mornar je umrla na ranah.

× **Turisti bodo lahko odšle posnemali z ročnimi kamerami tudi zvoke.** Dva danska inženjerja sta iznašla priročen aparat, s katerim se bo lahko filmalo in obenem posnemalo glasove. Aparati ne bodo predragi.

× **Hughes bo postavil nove rekorde.** Letalec Hughes je priletel iz Glandale v Kaliforniji v Newyork, kjer bo delal poizkuse s kisikovimi aparati za višinske polete do 9500 metrov.

× **Obramba italijanskega plemena do-**

ma. V Rimu je izšla druga številka revije »Obramba plemena« o kateri pišejo, da so jo ljudje komaj čakali. Prinaša dolg članek o nearijcih in njihovem položaju v Italiji in članek o ciljih italijanskega rasizma.

× **Veliki angleški manevri ob grški obali.** Vzdož grške obale in okrog njenega otočja križari precejšnje število angleškega vojnega brodogoja, ki ima tam manevre. V grškem pristanišču Patras je bilo na priliko zasidranih 10 ladij.

× **Vražarstvo najbolj cvete v Angliji.** Nikjer na svetu niso ženske tako praznovorne kot v Angliji. Samo v strogem centru Londona je nad 50 uradov, ki oskrbujejo »zvezo z umrlimi«. Žal podpira praznovrje tudi ljudski tisk, ki vsak dan prinaša poročila »iz zvezd«. Komunisti izkoriščajo to po svoje in ne preštano prerokujejo nesreče tistim državam, ki ne simpatizirajo z njimi.

× **V Šleziji je začelo stavkati 3000 rudarjev.** Podjetje je sprejelo zahteve delavstva.

× **Za 5 cm višji bodo morali biti odšle vsi Italijani,** ki bodo hoteli postati častniki. Nova najmanjša predpisana mera je 1.65 m. Istočasno so zvišali vojaško mero za kraljeve karabince z 1.70 na 1.75 m.

× **Krvava bitka med farmerji.** V Mehiki se je med farmerji San Andres Timilpa in soseso Mado nastal spor, ki se je slednjič raznel v pravec bitko. V ognju pušk in revolverjev je bilo 6 mrtvih in 45 ranjenih.

Radio Ljubiana

— TOREK, 23. avgusta: 12. Izpod južnega sonca (plošče). — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14. Napovedi. — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura: Kako se otrok ne sme vzgajati. (Vitimir Radovanovič šol. nadz.). — 19.50 10 minut zabave. — 20. Edw. German: Ples Nell Gwyn. — 20.10 Po moravski dolini (g. Rudolf Dostal). — 20.30 Koncert Radijskega orkestra. — 21.15 Klavirski koncert ge. Marte Osterc. — 22. Napovedi in poročila. — 22.15 Prenos labke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

— SREDA, 24. avgusta: 12. Za zabavo in odih (plošče). — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14. Napovedi. — 18. Veseli pevci in godci (plošče). — 18.40 Mladinska ura: Sprehod po novem zemljevidu Evrope (g. dr. Valter Bohinec). — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura: Grobovi naših vojakov v Holandiji. — 19.50 Musorgski Rim. Korsakov: Perzijski ples. — 20. Pevski koncert ob spremljevanju orkestra. Sodelujejo: ga. Pavla in gđc. Majda Lovše ter Radijski orkester. — 22. Napovedi in poročila. — 22.15 Pevski kvartet Fantje na vasi.

— TOREK, 23. avgusta. Beograd, 19.30 Predavanje. 20 Narodne pesmi. 20.30 Sinfonični koncert. — Praga, 19.55 Veselogra. 21.15 Janačkov večer.

— SREDA, 24. avgusta. Beograd, 19.30 Predavanje. 20 Jugoslovanske pesmi. 21.30 Narodne pesmi. — Praga, 21. koncert.

Razno

NOVO! NOVO!
Sprejem v izdelavo in popravilo raznovrstne tehnike in uteži. Izdelava precizna. cene zmerni. Makso Kert. Aleksandrova 19. 70

Posesti

MALO POSESTVO
lepo, takoj na prodaj 1/4 ure iz Maribora, 1/2 ure od glavne ceste. Jernejšek Alojz. Pésnica 14, Sv. Marija ob Pesnici. 463

Prodaj

Na prodaj je velika **PISALNA MIZA** in omara za pisarno, kakor tudi več letnikov »Lovca«. Vprašati Cvetlična ul. 9, prtiličje, desno. 471

Sobo odda

Oddam takoj **SOBO IN KUHINJO** Tržaška 5, nasproti Primorske. 468

Stanovanje išče

IŠČEM STANOVANJE za osemčlano pri boljši najzaj pri profesorski družini, klavir. Ponudbe z naslovem na upravo tega lista pod »Osmošolec«. 465

ENOSOBNO STANOVANJE v centru za dve osebi se išče s 1. septembrom. Naslov v upravi. 466

Službo dobi

Zmožno, perfektno **MODISTINJO** sprejem takoj. Ponudb. s spričevali na A. Stauber, Maribor, Ulica 10, oktobra 4. 464

VEČ SOBOSLIKARSKIH IN PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme Sajko in Lazar, Trubarjeva ul. 5, Maribor. 467

TRGOVSKI POMOČNIK mlajši, volaščine prost. se sprejme s 15. septembrom. V pošte pride samo pridni delovoljni in solidni pomočnik, ki se je izučil na delu trgovine z mešanim blagom. Ponudbe na Geratič Svetl Lovrenc na Poh. 469

Širite »Večernik«

FOTOAMATERJI!

Kupujte za vaše slike **Ischrom in Isopan** drobnozrnate filme

Razvijamo, kopiramo in povečamo! Solidno in pocenil **Fototgovina Ivan Pečar, Gosposka 11.**